

не є і простим, вона говорить, але говорить з помилками, такою мовою не можна зробити вибір, точніше, не можна опинитися на межі.

Якщо ми говоримо про те, що називається *la langue maternelle*, то чи не припускаємо ми наявність *la langue étrangère* (фр. чужа мова)? Мова як така приховує в собі щось чуже, нав'язане і те, що нав'язує, прив'язує до певних структур? *Maternelle* є одночасно *étrangère*. Вибір виконується материнською-чужою-мовою. Йдеться не про відповідальність або етику, а про Іншого. Не я говорю і тим самим роблю вибір, а Інший — мовою материнською-чужою. Ситуація *exemple*, тобто того, хто опинився в ній, це ситуація подвійності: *exemplaire-exemple* є тим, кого видалили, витягли з чогось буденного і, водночас, — це той, хто чогось набуває, щось здобуває за посередництва мови. Вибір виконується *la langue étrangère*, однак, по суті, на подію не впливає навіть використання *la langue maternelle* — вони збігаються в мові як такі. Софі — типовий *exemple* — її витягли з повсякдення, і потім вона витягує/надає нових значень донці. Вона підштовхує, урухомлює дію після мови, але складається враження, що дія урухомилась, запустилась до її артикуляції Софією. Вимовляння імені походить на перформатив — слова, які не потребують відповіді, це певне «так» без того, аби сказати, вимовити «так», ім'я (доньки) — це вже «так», сказане матір'ю не материнською мовою, а мовою *étrangère*. Якщо мати говорить мовою *étrangère* і донька її розуміє, то чи є така мова мовою *étrangère*? Що робить ту чи іншу мову мовою *étrangère*? Якщо Софі говорить мовою *étrangère*, то чи не говорить вона насправді і мовою *maternelle*?

До кого адресовано артикуляцію вибору Софі, артикульований вибір, який вона не здійснює, а озвучує, робить видимим? Вибір за відсутності вибору, артикуляція, яку ніхто не сприймає, яка є лише озвученим «так» — немов погодження з тим, що не є вибором, що пропонується виконати. Пропозиція як наказ. З чим погоджується Софі? Вона погоджується з тим, що наказ є наказом, ніби «так» означає «я почула» наказ, «так» наказу не є «так» його виконання. «Так» наказу звучить як сигнал уприсутнення себе, як певний підпис «так, я почула» наказ. Вона не підписується під іменем, яке промовляє, оскільки ім'я їй не належить, наступні дії їй не належать. Вона перебуває на межі в буквальному сенсі. Певний трюк (фр. *truc* — виверт, хитрість), який уможливився, експлікувався межею. Трюк не з метою уникнення вибору або відповідальності, а як жест, який розхитує вибір з середини, показує його слабкі місця. Є «так» вибору як наказу, «так» як погодження з цим наказом і відсутне «так» із змістом наказу, що приховується трюком (звичайно, несвідомо). До чого/кого спрямовано «так» наказу? «Так» наказу адресовано до самого наказу.

С. Криворутченко

КОНСЕРВАТИЗМ VERSUS НОВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ В МОДІ: СУТНІСТЬ ТА НАСЛІДКИ ПРОТИСТОЯННЯ

S. Kryvorutchenko

CONSERVATISM VERSUS THE LATEST FASHION TRENDS: ESSENCE AND CONSEQUENCES OF CONFRONTATION

Бажання існувати у звичному, зрозумілому та комфортному соціокультурному середовищі відоме людству з давнини, має значну кількість послідовників та не втрачає актуальності і потенціалу до реалізації донині. Воно є постійним супутником

та опонентом загального соціокультурного прогресу, руху від звичного, усталеного до нового, незвичного та невідомого. Тому природно торкається і еволюції моди, що, по суті, є окремим зрізом загального процесу.

Напрямок еволюції моди та зміст її окремих практик завжди має як своїх послідовників та поціновувачів, так і консервативних опонентів. Нерідкісним явищем є палкі дискусії між представниками обох підходів, що містять неабиякий інтерес та потенціал для досліджень.

Суто позитивний підхід до сприйняття нових модних реалій більш властивий гнучкому молодому поколінню, звичному до сучасної мінливості. Стремління до пізнання нового, осмислене знаходження «на піку» усе нових модних тенденцій і навіть їх творення вже стали зрозумілими й цілком природними цілями та цінностями в епоху швидкісної деактуалізації інформації та усе більш стрімкої трансформації дійсності, пришвидшення темпу життя. Готовність до змін, гнучкість та динамічність є важливими якостями для сучасної людини незалежно від віку, що за умови постійної самоактуалізації можуть добре слугувати для досягнення особистого і професійного успіху, а отже, і забезпечення комфортного життя. Поширена в середовищі модних спеціалістів та тематичних блогерів теза про завершення актуальності модних тенденцій і практик на початку їх масового ужитку може слугувати підтвердженням цьому та потенційно з деякими корективами екстраполюватися на всі сфери суспільного життя. Тому орієнтування серед значного масиву усе нового модного продукту та вміле використання його у власних цілях стає черговою сильною стороною послідовника, вмінням бути «на часі». Конструктивний інтерес, динамічний підхід, дослідження та критичне послідовництво модним тенденціям та практикам цілком здатні стати однією зі складових успіху особи в сьогоденні.

У свою чергу, на противагу динамічному існує і консервативний підхід до сприйняття нових модних тенденцій та практик. Більшою мірою він властивий старшому поколінню, звичному до стабільного темпу життя, цінностей та візуальних форм, також може бути «успадкованим» через відповідне виховання від старших. У рамках консервативного підходу певним чином усталений як доречний зручний та безпечний для конкретного носія, відповідний особистим чи колективним аксіологічним уявленням та настановам спосіб модної саморепрезентації фіксується як єдино правильний і допустимий. Він стає персональним еталоном для оцінки стану усе нової модної дійсності. Залежно від ступеня радикальності модного консерватизму, відбувається часткове чи повне неприйняття інноваційних модних практик та тенденцій як припустимих для використання як собою, так і оточенням. Кожна усе нова невідповідність модних тенденцій та практик «еталонному зразку» прямо пропорційно її новизні, оригінальності та радикальності поступово усе більш сприймається як деструктивний виклик, загроза усталеним нормам, цінностям, моралі та порядку, що потребує оцінки, відповіді і подекуди, на думку радикальних носіїв подібного світогляду, навіть може чи має бути нейтралізована (яскравим свідченням може слугувати досвід «стиляг» у радянську епоху). Однією з характерних ознак консервативного підходу є стигматизація новітніх модних практик як таких, що не заслуговують довіри, та відповідна екстраполяція максимально деструктивних соціальних якостей на поціновувачів і носіїв новітніх модних практик та тенденцій.

Таким чином, побутування та поширення консервативного підходу несе у собі окремі деструктивні ефекти й наслідки як особистісного, так і суспільного характеру. Зокрема, він фіксує особу-послідовника в середовищі самообмеження та самоцензури, деактуалізованих способів саморепрезентації, тенденцій та практик; застарілих естетичних канонів, тим самим демонструючи її незалученість, невміння чи навіть небажання бути залученою в актуальну дійсність. Демонструє ворожу позицію щодо естетичного і модного (а разом з тим, по суті, і загальнокультурного) прогресу. В умовах мінливого сьогодення це цілком може негативно впливати на особисті й професійні успіхи особи та потенційно зруйнувати її в минулому стабільний, безпечний та зрозумілий спосіб життя.

У підсумку можна зазначити, що радикалізація суперечностей між послідовниками обох підходів як онлайн, так і у фізичному світі потенційно здатна формувати усе нові конфлікти у суспільстві, загострювати світоглядні розбіжності та руйнувати конструктивний діалог між поколіннями. Масова доступність соціальних мереж та відносна анонімність здатні ще більше загострювати наявні розбіжності, провокувати до нетерпимості й насильства.

Н. Цигановська, Даріуш В. Скальські

СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ДОПІНГУ

N. Tsyhanovska, Dariusz V. Skalski

SOCIAL AND LEGAL ASPECTS OF THE DOPING PROBLEM

Використання допінгу в спорті досить поширене. Його використовують як професійні спортсмени, так і любителі: перші — для підтримки гарної форми на престижних змаганнях або встановлення рекордів, недосяжних без прийому заборонених речовин; другі — для того, щоб «піднятися на вершину», досягаючи якомога кращих результатів. У багатьох із них, особливо аматорів, вживання допінгу викривають, що може призвести до дискваліфікації зі змагань, а інколи навіть до довічної заборони брати участь у подібних змаганнях. Не весь допінг незаконний, є і дозволені речовини. Незаконний допінг стає все популярнішим явищем серед плавців. Багато професійних плавців використовують допінг для покращення результатів на довгих та коротких дистанціях на національних, європейських і світових чемпіонатах. Під час підготовки до чемпіонату таких гравців найчастіше викривають і дискваліфікують. Ефективний допінг — це явище, у результаті якого фізична та розумова працездатність людини штучно підвищується з метою досягнення кращих спортивних результатів. Такі методи вважали шкідливими, несправедливими, вони були офіційно заборонені. Зловживання або неправильне використання допінгу може призвести до шкоди здоров'ю, інвалідності та може сприяти розвитку багатьох захворювань, які навіть призводять до смерті спортсмена. Наслідки вживання допінгу часто стають помітними лише через роки або після завершення кар'єри спортсмена, тому багато тих, хто вживає допінг, не виявляють проблем або виявляють їх через деякий час. Використання недозволених методів допінгу в професійному й аматорському спорті карається періодичною або довічною дискваліфікацією, вилученням завойованих кубків і медалей, а також заборобою брати участь у будь-яких спортивних змаганнях на певний термін або довічно.